

CONTRIBUȚIE PRIMORDIALĂ LA RENAȘTEREA ȘTIINȚEI AUTOHTONE

Membru corespondent al A.Ș.M.

Gh. Cimpoies,

*rector, Universitatea Agrară de Stat
din Moldova*

The Code on Science and Innovation was the first legal act which stipulates relations in the research and development sphere, the innovation and technology transfer, beginning with the development of the state politics in this area to commercialization of scientific researches results.

Once the Code on Science and Innovation was adopted, began the renaissance of science and the ASM, itself.

La începutul secolului al XXI-lea, pe când în țările avansate știința își menținea poziția prioritară, determinând dezvoltarea economică și umană, în Republica Moldova instituțiile din sfera cercetării și inovării și știința în general se aflau într-o stare catastrofală. Statul aproape că nu le dădea nicio atenție, iar Academia de Știință a Moldovei se transforma, de fapt, într-un club al savanților.

Se impuneau în mod imperios schimbări în ceea ce privește atitudinea statului față de știință, rolul A.Ș.M. în sistemul de cercetare și inovare, structura organizării științei, mecanismul finanțării ei etc. Aceste și multe alte chestiuni ce țin de renașterea științei erau pe agenda noii conduceri a Academiei, aleasă în mod democratic în anul 2004.

Din fericire, echipa de conducere în frunte cu acad. Gheorghe Duca într-un timp foarte scurt reușise să elaboreze o concepție principial nouă de relansare a științei și a A.Ș.M., concepție susținută de autoritățile centrale ale Republicii Moldova. Parlamentul a adoptat *Codul cu privire la știință și inovare* care pentru prima dată reglementează raporturile juridice din sfera cercetare-dezvoltare, inovare și transfer tehnologic, începând de la elaborarea politicii de stat în acest domeniu până la co-

mercializarea rezultatelor cercetărilor științifice.

Deși s-a scurs prea puțin timp pentru o evaluare multilaterală a acestui document, se poate spune cu certitudine că, odată cu adoptarea *Codului cu privire la știință și inovare*, a început renașterea științei și A.Ș.M. Academia de Științe a devenit unica instituție publică de interes național în sfera științei și inovării, coordonator plenipotențiar al activității științifice și inovaționale, cel mai înalt for științific al autorităților publice din Republica Moldova. Pentru o perioadă de 4 ani a fost încheiat acordul de parteneriat între Guvern și A.Ș.M., prin care s-au stabilit drepturi, obligații și responsabilități reciproce între sfera științei și inovării și autoritățile publice. Este foarte important, că știința este recunoscută în calitate de prioritate națională și forță motrice a dezvoltării durabile a țării.

Drept exemplu de susținere a științei de către stat poate servi creșterea finanțării de la an la an. În 2004, bunăoară, finanțarea științei a constituit 0,26% din PIB. În 2007, în schimb, acest indicator s-a triplat. Mai menționăm aici, că resursele financiare alocate sunt concentrate de către Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică în vederea realizării celor mai importante direcții de cercetare și inovare. E și firesc că printre direcțiile prioritare de cercetare-dezvoltare pentru anii 2006-2010 sunt științele agricole și securitatea alimentară. Numai în anul 2007 oamenii de știință de la Universitatea Agrară de Stat din Moldova au efectuat cercetări științifice în valoare de 1,5 mln lei sau de 5 ori mai mult comparativ cu anul 2004. E important de subliniat că 642 mii lei au constituit contractele extrabugetare.

Am prezentat doar câteva exemple, după mine, elocvente, care denotă contribuția Codului cu privire la știință și inovare la renașterea științei autohtone.

Mihail Grecu. *Seria "Anotimpuri", aa. '80.*
Pânză, tempera